

İnsanlar var ki, nailiyyətləri, qazandıqları uğurları ilə yanaşı, ömrü boyu başqaları üçün xeyirli işlər görmək məramı ilə yaşayırlar. Bu niyyətlərini gerçəkləşdirərək çevirməkdən ötrü belə adamların hansı sənətin sahibi olması o qədər də vacib deyil. Biz onları "yaxşı insanlar" qismində qəbul edirik.

Həkimlərlə bağlı isə sadəcə bir məqam var: onlar insanların dərdlərinə daha yaxın olurlar. Həm də bu yaxınlıq dolayısı ilə deyil, birbaşadır. Axı söhbət cansağlığından gedir... Hər bir həkim bu məsuliyyətin yükünü daşıya bilmir? Bakıda yerləşən "MDT dental" klinikasının rəhbəri, tanınmış stomatoloq-həkim Mahmud Məcidovla söhbətimiz belə bir maraqlı mövzuda başladı.

O, dedi ki, həkim məsuliyyəti tibb aləmində çox böyük bir mənəvi kəsbdir. Əsl həkimin qayəsi inamdır. Xəstə həkiminə etibar etməli, onu sağaldacağına şübhə yeri qoymamalıdır. Hansı özəməz ağrıyarsa, bizə elə gəlir ki, bütün canımız oradadır. Ona görə də yetər ki, həkim özü işinin peşəkari olsun, sənətinin ali dəyərlərinə sadıq qalsın. Onda böyük ümidlə yanına üz tutmuş və bu ümidi doğrultmuş xəstələrin şəfəli ölləri ilə həyata bağlayacaq, qəlblərdəki ümidi artıracaq, onlara dünyanı bəxş edəcəklər. Mən xəstələrimi inamlı, gümrəh görəndə sevinirəm.

Onunla söhbətimin elə ilk anlarından duyduğum ki, bu, xeyallarımın təsəvvür etdiyim əsl həkimdir. Və həmin məqamda artıq həkimin adı-soyadı, vəzifəsi də şərti xarakter daşıyır. "Əsl həkim" ifadəsi bütün bunların hamısını əks etdirir.

Bu müqəddəs peşə sevgi, məsuliyyət və həssaslıq tələb edir

Stomatologiya hazırda tibbin ən çox inkişaf etmiş istiqamətlərindən sayılır. Yeni texnologiyalar bu sahədə də bəşəriyyəti təəccübləndirməkdə davam edir. Dişlərin müayinə və müalicəsi, gigiyenası ilə bağlı yeni-yeni vasitələr ortaya çıxır. Eyni zamanda stomatoloji klinikaların, fərdi həkim kabinetlərinin sayı artır. Stomatoloji xidmətlər əhali üçün daha əlçatan olur. Beləliklə, həyat və sağlamlığımızda çox mühüm rol oynayan dişlərlə bağlı narahatlıqlar azalır.

Amma orası da var ki, yeni texnologiyalar peşəkarlıqla birləşib vəhdət təşkil edəndə yüksək nəticə verir. Əgər yenilikləri öz işində tətbiq edən mütəxəssis sənətinin inceliklərini dərindən bilməyə, onda texnologiyaların imkanlarından da lazımı şəkildə faydalanmağı bacarmayacaq.

Həkimin savadı, təcrübəsi, yüksək səriştəsi, hər bir pasiyentə fərdi yanaşması, ən mühümü isə sənətinə sevgisi bütün dövrlərdə olduğu kimi, yenə mühüm şərtidir. Sevindiricidir ki, cavan nəsil stomatoloqlarımız arasında belələri çoxdur.

Mahmud Məmmədli oğlu Məcidov bu sənəti qəlbini hökmü ilə seçmişdi. İndi də görüldüyü kimi, bu sahədə təsadüfi şəxs deyil. Onun çox gənc yaşlarından sənətində əldə etdiyi uğurların təməlinə məhz peşəyə sevgisi durur. Mahmud həkim daim öz peşəkarlığını inkişaf etdirir. Cavan olmasına baxmayaraq öz dəstxəti, fikri və təşəbbüsü olan həkimdir. Yenilikləri diqqətlə izləyib, gündəlik işinə gətirir. Bütün gücü ilə çalışır ki, pasiyentlərinin dişlərlə bağlı heç bir problemi qalmasın. Nəci b davranışı, yüksək mədəniyyəti, sadəliyi, təvazökarlığı, insanlara diqqəti, qayğı və məhəbbətilə bütün xəstələrinin, hətta onu tanıyanların hörmətini qazanıb. Belə bir münasibət çox vaxt dostluğa çevrilir.

Onun seçimi diş həkimliyi oldu

O, 1986-cı il aprelin 2-də Masalılı rayonunun Yeyənkənd kəndində doğulub. Uşaq vaxtı özü də, valideynləri də onun polis zabiti olmasını arzulayırmışlar. İstedadı, biliyi, çalışqanlığı, eləcə də ailədə aldığı həyat dərsləri sayəsində orta məktəbdə yüksək qiymətlərlə oxuyurdu. Özü-nə çıxır açmaq, yolunu tutmaq düşüncələrinə hakim kəsilən əsas fikirlər idi... Lakin günlərin birində diş ağrıyır, Mahmudu yaxın ərazilərdə çalışan diş həkimlərindən biri-

nin yanına aparırlar. Həkim onun alt çənəsindəki dişini iynəsiz, keyitmədən çəkir. Bu, o qədər ağrılı olur ki, yeniyetmə həmin andan fikrini dəyişir, böyüyəndə diş həkimi olacağına və insanlara heç bir ağrı, narahatlıq yaşatmadan onları müalicə edəcəyinə söz verir. Beləliklə, orta məktəbi bitirdikdən sonra 2003-cü ildə Azərbaycan Dövlət Tibb Universitetinə daxil olur. Universitetdə nəzəri biliklər əldə etməklə yanaşı, praktik bacarıqlara da yiyələnmək üçün ikinci kursdan klinikalara təcrübəyə gedir. Həkimlərin yanında sevdiyi sənətin inceliklərinə yiyələnir. Bir müddətdən sonra isə özü diş klinikasına yaradaraq ona rəhbərlik etməyə

Mahmud Məcidov

Onun sözlərinə görə, zaman keçdikcə implant modelləri də dəyişir, daha təkmil olur: "İmplantın çənə sümüyündə rahat yerləşməsi üçün dizaynlar inkişaf etdirilir. Hazırda Azərbaycanda istifadə edilən implantlar da ən müasirləridir".

Mahmud Məcidov stomatologiya sahəsindəki yenilikləri öyrənib mənimsəmək üçün mütəmadi olaraq xarici ölkələrdəki sərğilərdə, simpoziumlarda, beynəlxalq tədbirlərdə, kurslarda iştirak edir. Deyir ki, bu tədbirlərdə onlara peşənin digər yenilikləri ilə yanaşı, implantın pasiyentin çənəsinə yerləşdirilməsinin ən asan üsulları barədə məlumatlar verilir, tətbiq yolları açıqlanır. Mahmud həkim özü indiyədək 1000-ə yaxın pasiyentə implant edib.

"Bunların arasında heç uğursuz implant əməliyyatlarımız olubmu?", - deyərək ondan soruşanda belə cavab verdi: "Uğursuz implant əməliyyatı olmayan həkim, deməli, heç zaman implant etməyib. Təxminən 1-2 faiz bu cür hallar ola bilər. Müasir implantlarda infeksiya yaranması ehtimalı yoxdur. Amma pasiyentin proses zamanı müalicə rejiminə ciddi əməl etməməsi, məsələn, soyuq su içməsi, bərk qidalara yeyib toxumaları zədələməsi müəyyən problemlər yarada bilər. İmmun sisteminin zəifliyi, yaş amili, şəkərli diabet xəstəliyinin olması və digər səbəblər də

mı, yaxud qırılmış dişlər düzəldilərək çox mükəmməl, hamar görünüş qazanır".

Mahmud həkim onu da söyləyir ki, onlar hər bir pasiyentə fərdi yanaşma tətbiq edirlər. Vəziyyətə uyğun ən doğru həlləri seçirlər: "Bizim yanımıza gəlib, alınmır, sən ömür boyu dişsiz qalacaqsan söhbətini eşitmək yoxdur". Bir sözlə, burada da illərin əziyyəti öz bəhrəsini verir.

Vətən müharibəsi zamanı

O, həkimlik təcrübəsindən elmdə də istifadə etmək niyyətindədir. "Stomatologiya durmadan inkişafdadır. Ağızdakı 32 dişin hər birinin morfoloji, anatomik quruluşu var. Texnologiyalar inkişaf etdikcə, elmi yanaşmalar da dəyişir, müasir dövrün çağırışlarına hədəflənir. Yeni elmi baxışlar ortaya çıxır. Ona görə bu sahədə tədqiqat işləri aparmaq maraqlıdır", - deyir Mahmud Məcidov.

İnternet, məlumatların əlçatanlığı tibbin digər sahələrində olduğu kimi, bu sahədə də hüdudsuz imkanlar yaradır. Müalicə prosesində hansısa çətin məqamla qarşılaşanda müəyyən bir izahedici videonu izləmək, dünyanın müxtəlif ölkələrindən alimlərin tövsiyələri ilə tanış olmaq problemin qısa za-

yüksək peşəkarlığa malik kadr potensialı var. İdeal səliqə-sahman burada gedən digər işləri tamamlayır.

Mahmud həkimin 2006-cı ildən birlikdə yol gəldiyi diş texniki Şirxan Şairov 1983-cü ildə Bərdədə doğulub. Universitetdə ortoped-stomatoloq ixtisası ilə məzun olduğu vaxtdan Mahmud Məcidovla birgə çalışır. Söhbət əsnasında onun da fikirlərini öyrəndik: "Stomatologiyada hər zaman peşəkarlara ehtiyac var. Hər gün neçə-neçə müxtəlif yaşlı, fərqli xarakterli xəstəni səbirlə dindirmək, onunla dil tapmaq, dərindən çarə edəcəyinə əminlik yaratmaq lazımdır. Ona görə də əvvəlcədən işin detallarını müzakirə edirik. Pasiyentimizin özünün də fikirlərini nəzərə alırıq. Ondan sonra vəziyyətə uyğun qərar veririk".

Stomatologiyanın bu sahəsində baş verən sürətli dəyişiklikləri nəzərə alaraq, Şirxan Şairov daim özünü təkmilləşdirməyə çalışır: "Universitetdə öyrəndiyimiz nəzəri biliklər öz yerində, onların bir qismi artıq keçmişdə qalıb. Yenilikləri öyrənmək üçün xarici ölkələrdə keçirilən tədbirlərə gedirik. İnternetdəki resurslardan faydalanırıq. Almaniyadan, Türkiyədən, Rusiyadan nüfuzlu həkimlər Azərbaycana gəlir, onların təlimlərində iştirak edirik. Bilmədiyimiz nə varsa, öyrənirik. Azərbaycan stomatologiyaya sahəsində öncül ölkələrdəndir".

Söhbətimizə qoşulan Mahmud həkim deyir ki, əldə olunmuş nailiyyətlərlə kifayətlənmək tələqqini ləngidə bilər. Dəyişən zamanın, inkişaf edən texnologiyaların yüksəlişindən geri qalmaq olmaz. İnkişaf etmək üçün istər respublikada, istərsə də xaricdə yaşayan həmkarlarla fikir mübadiləsi aparılmalı, onların bilik və bacarıqlarından, uğurlu yeniliklərdən öyrənməliyik. M.Məcidov bu vacib məqamları hər zaman nəzərə aldığı söyləyir. Buna görə də xarici ölkələrdəki həmkarları ilə sıx əlaqə saxlayır.

Bütün dünyada geniş yayılmış stomatoloji xəstəliklərə çarə tapılması, profilaktik işlərin yaxşılaşdırılması onu daim düşündürür. Arzu edir ki, tibb elminin tələqqisi elə səviyyəyə çatsın ki, profilaktik baxışlar aparılarkən aşkar edilən bütün xəstəliklərin müalicəsi mümkün olsun.

Ziyalı əqidəsi

Həkim nikbin olmalı, kömək etməyə tələsməli, xoş əməllərlə yaşamaq, deyirlər. Mahmud Məcidov məhz belə həkimlərdəndir. Onun haqqında söhbət düşəndə dəfələrlə "əsl ziyalıdır" sözlərini eşitmişik. Ziyalılıq elə bir keyfiyyətdir ki, təkcə diplomla, savadla və biliklə qazanılmaz. O, eyni zamanda insanın öz daxilindən, mənafeyatından gəlir. Onun ziyalılığı hər yerdə - işində-peşəsində, vəzifə kabinetində, insanlara - vətəninə, xalqına münasibətində aydın şəkildə əks olunur.

Bu günlərdə həmkarı Şirxan Şairovla və köməkçisi Oqtay Axundzadə ilə işğaldan azad edilmiş qədim yurd yerlərimizdə - Hadrutda və gözəl Şuşada olmuşlar, Azıx mağarasına gedən zirvəyə qalxmışlar. Təəssüratlarını bizimlə bölüşən Oqtay əslən şuşalıdır. Bakıda doğulub böyüyüb də, şuşalı ruhu bu vətənpərvər gəncin canındadır. "İlk dəfə Şuşanı görəndə elə bildim ki, bu şəhərdə doğulmuşam. Bu, izahı mümkün olmayan hissdir. Babam Şuşa uğrunda gedən döyüşlərdə iştirak edib və şəhərdən çıxan sonuncu sakinlərdən olub. Mən onun adını daşıyıram. Babam rəhmətə gedəndən bir neçə ay sonra Şuşa azad olundu. Bircə ona heyfslənirəm ki, uzun illər yurd həsrəti çəkən babam Şuşanın işğaldan azad olmasını görə bilmədi. Buna çox arzulayırdı", - dedi Oqtay.

Klinikadan ayrıldıqda Mahmud həkimdən dişlərlə bağlı oxucularımıza tövsiyə vermesini istədik. Əsas tövsiyəsi sağlam dişləri bütün mümkün vasitələrlə qorumaq, ağız gigiyenasına diqqət yetirmək, xəstə dişlərin müalicəsinə isə vaxtında başlamaqla bağlı oldu.

Biz də həkim tövsiyəsinə əməl etmək qalır.

*İradə ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"*

Həkim məsuliyyəti

başlayır. Və bu, onun həyatda ilk böyük uğuru olur!

2009-cu ildən bilavasitə həkimlik fəaliyyəti ilə məşğuldur. Tələbələr dövründəki praktik fəaliyyətini də bunun üzərinə gəlsək, Mahmud həkimin hazırda 17 ildən çox peşəkar təcrübəsi var. Universiteti başa vurandan sonra müxtəlif təkmilləşdirmə kursları vasitəsilə ağız cərrahiyyəsi ixtisasına da yiyələnir.

Hazırda "MDT dental" Stomatoloji Klinikasında həmkarları ilə birgə böyüklərin və uşaqların dişlərinin müalicəsi ilə məşğul olur. Uşaqlarda süd, öyri dişlərin sırasının bərpası, böyüklərdə ortopedik qüsurların bərpası, ortopedik və terapevtik işlərlə bağlı mükəmməl təcrübəyə malikdirlər. Gün ərzində 20-30-a yaxın pasiyentin müalicəsi ilə məşğul olurlar.

Ən əlverişli üsul - implant

Mahmud Məcidov xüsusilə tibbin son onilliklərdəki mükəmməl kəşflərindən olan implant dişlər sahəsində böyük səriştə sahibidir. "İmplant çənə sümüyündə olmayan dişləri bərpa etməkdən ötrü ən gözəl və əlverişli üsuldur. Bu, pasiyentlərdə rahatlıq yaradır, protezə ehtiyac qalmır. Yaxud ağızdakı bir diş itirilibsə, onu bərpa etməkdən ötrü yanındakı sağlam dişləri yonmağa daha lüzum olmur. İmplant bu baxımdan ən gözəl həll yoludur", - deyir həmsöhbətimiz.

müəyyən rol oynayır. Amma problemlər yarananda dərhal həll edirik. Qətiyyətlə gözləmirik ki, zaman keçsin. Çünki işi zamana buraxanda daha böyük fəsadlar yaranabilir".

Vinir dişlərin üstünlüyü

Stomatoloq Mahmud Məcidovun müşahidələrinə görə, dişlərin ağrı ilə çəkildiyi uşaqlıq illərimizin travmalarından irəli gələrək, diş müalicəsindən hələ də qorxub, psixoloji kompleks keçirənlərin sayı getdikcə azalır. Çünki ölkəmizdə stomatologiya çox inkişaf edib. İnsanların bu barədə təsəvvürləri, topladıqları məlumat genişdir. "Ona görə də yanımıza insanlar, demək olar ki, psixoloji baxımdan tam hazır vəziyyətdə gəlirlər. Əlbəttə, bəzilərinə əvvəlcə müəyyən qorxu hissi olur. Amma çalışırıq ki, onların psixologiyasını mümkün qədər tez öyrənib, buna uyğun davranaraq. Bizim işlərimizi, əvvəlki əməliyyatlarımızdan videorepizodları görəndən sonra rahat olurlar", - deyir həkim.

Diş həkimlərinin yanına gözləlik naminə də gələnələr olur. Bu barədə stomatoloq M.Məcidov deyir: "Hər kəs dişlərinin sağlamlığı qədər həm də estetik cəhətdən gözəl olmasını istəyir. Elə insanlar var, baxırsan diş sırası yerindədir. Sadəcə onların rənginə görə kompleks yaşayırlar. Biz bu halda vinir dişlər tövsiyə edirik. Vinir dişlər diş bərpasının ən müasir üsullarıdır. Prosedur zamanı dişlər 0,3-0,5 mm qalınlığında üzlük ilə örtülür. Beləliklə, ləkələnmiş, saral-